

JURNAL,

PENTRU RESPÂNDIREA ȘCIÎTELORŪ NATURALE ÎN ROMÂNIA

Redigeat
de

Professor Dr. Iuliu Barașu și D. Ananescu.

Coprire: Feconditatea și Sterilitatea. — Păiagenulū Mygale. — Joculū animalelorū. — Comunațiuni științifice mici.

Omulu și pământulu.

ARTICOLUL II.

Feconditatea și sterilitate.

Feconditatea femeii, este privită ca un dar al cerului la toate popoarele, care n'au pierdut simțulu naturalu înscutū în omū și care i arată ce este bine și ce este reu. „Rodiți-vă, înmulțiți-vă și respindiți-vă pre pământulu” acestea sunt cele dintăiu covinte, care, D-șeu le a dîșu omulu dupe ce l'a creatū. Păgânismulū anticū, a consacratū templurile pentru divinități roditore; femeile care n'aveau copii, mergeau acolo, aducându sacrificii, și se întorceau acasă cu speranța și bucurie, că vor fi de acumū înainte, roditore. Feconditatea u-

nei femei era atunci gloria ei, dar stirpirea a fostu privita ca o rusine. In tota istoria sacra gasim manifestate aceste idei. Rachel, femea sterilă, a invidiatu pre Lea fiind ca era fecondă; dera Anna muma profetului Samuel, a mersu plangindu la templulu lui Iehova in Silo, fagaduindu-se ca va consacra fiulu care l va nasce serviciulu divinuu pentru tota vieta lui, numai sa aiba unu copilu si sa scape de rusinea sterilitatii.

Asha s'a urmatu in tota epoca civilizatiunei clasice, in acesta epoca glorioasa pentru genulu umanuu, plina de atitea idei mari eroice si sublime, care au ramasu dreptu mostenirea tutoru generatiuniloru omenescei. Daru candu eroismulu anticu, a inceputu sa devie din di in di unu fenomenu mai raruu, candu omulu a adoptatu ca o regula a vietei; „totu pentru mine, si nimicuu pentru altii.“ candu a inceputu a dice si a scrie „ca, a trai bine, va sa dica a ave tote placerele lumei si catu se pote de putine datorii catra altii“; de atunci negresitu ca s'au schimbatu ideile unora omeni in privinta progeneritureru loru, in catu s'au degradatu mai josu decatu chiar animalele, care au unu instinctu naturalu de amoru pentru puii loru si si sacrifică vieata loru proprie pentru progenitura loru, pe candu din contra, omulu egoistu se sacrifică si pre dinsu, numai ca sa sacrifică si progonitura lui, atatu sa teme de sarcina implinirei datorii sale cellei mai primitive, cellei mai sacre, adeca de a produce s'a educă copii. Este necredibilu, dar din nenorocire, forte adevăratu, ca s'a vadutu femei facind felurimi de mialoce nepermise, numai ca sa stirpescă, facind totu deauna victime, nu numai pre copii din pantece, ci de multe ori facandu-se elle inesei victime alle acestoru proceduri nebune si crimele. Astu-felu este pedepsitu egoistulu, tocmai prin faptele sale egoistice. Eaca rasbunarea fatala, numita de ctra poporele antice cu nume de „Nemesis“ implacabile.

Este interesantu a vedea ca respectulu pentru vieata copiiloru, a crescutu si s'a micșoratu in opiniunea poporeleloru, totu deauna conformu cu respectulu ce lu a avutu pentru libertatea individulu in genere. Asha vedemu ca in timpul republicei romane, legile erau forte rigurose in contra infanticideloru (omoruri de copii) pe candu

mai pre urma, in timpul imperiulu, in acesta epoca a descendentei libertatii umane in Roma, fie care parinte avea dreptulu absolutu asupra vietei si morții copiiloru sei, in catu s'a facutu obiceiuu, candu nascea unu copilu al unui cetateanu romanu (civis romanus) morsa lu punea la picioarele tatalu seu; acel a pe care tatalu l a ridicatu in bracie si l a sarutatuu, a ramasu in vieata, pre candu acella pe care tatalu lu a lasatu josu neridicatu, era datu afară in ulita si espusu unei morți sigure. Dar libertatea si demnitatea umana, unde suntu mai pucin dezvoltate da catu in terile despotice ale Asiei? Apoi si totu acolo vedemu infanticidele esecutate in gradulu cellu mai terribilu. Asha se scie ca in China, in acesta țearra ciudata de 360 milioane locuitori, unde tota lumea este euală inaintea bastonulu de bambus, care are dreptulu a se preumbla dupe ordinulu imperatulu, pe spinarea unui Mandarin-Ministru ca si asupra spinarei omulu plebeienu (mojicu), acolo se espune la morte pe fie-care anu sute de mi de copii, adeca ori ca i pune in nisce turnuri rotundi, in catu moru acolo de forme, ori ca i arunca naintea porciloru ca sei manince.

Intradevaru, numai unde se respectă dreptulu cellu mai debiluu, numai acolo pote sa fie vorbe d'adevarata libertate si dreptate. Este propriu tuturiloru omeniloru si instituteloru despotice, ca suntu apasatori catre cei debili si taritori catre cei mai forti, pe candu generositatea si dreptate catre cei debili, precum si curagiuu catre cei forti, este propriu omeniloru si institutelor liberale; de aceea vedem, precum am disu ca in terile despotice si barbare, copii, femeile si batrini suntu maltractati si apasati in tote felurile.

Suntu alte popore poligame, barbare si forte sensualiste, carele de si n'au perduť instinctul natural al tandretei parintesci, inca fiind-ca au observatu ca femeea, de multe ori, se scimbă si perde din frumusetea ei dupa ce a facut copii, de aceea au obiceiuu ca tine deosebite femei pentru faceroa copiiloru si altele mai frumoșe le facu serile si le tinu numai pentru frumusetea loru. Asta este intradevar un obiceiuu curiosu, d'a avea femeile intocmai ca vestmitile, unele pentru tote di-lele si altele pentru parade. Dar ori cum, cellu

puțin sub punctul de vedere al utilității, acestu obicei al unor popore sălbatice din America, este multu mai escusabilu de câtu acela al unor Europeni, ce se numescu ómenii civilizați, și dîcú că trãescu în mijlocul secolulu cellu mai luminatú. Acești ómenii, avînd o singurã socie, o sacrificã pe dînsa și pe copilú, numai ca să nu facú copii; adecã, se espune a perde într'o zi tot ce posede, și pentru tóte dîilele și pentru cele de paradã.

De cându sciința medicalã a făcutu marele sale progrese în studiul desvoltãrei copilulu în pîntecel mumei, urmîndu fasele (stațiile) acestei desvoltãri din lunã în lunã și chiar din dî în dî; a cunoscutu că deja dupe concepțiune, unú copilú în mitrã (pântice) trebuie să fie privitú ca o ființă viabilã, de și nu e încã vie; dar că de la 5 luni în colo, embrionul póte sũ fi privitú ca o ființă vie; tot medicina a arãtat că embrionul din dîoa din-tîlú a concepțiunei sale, s'a făcutu o ființă așa de strinsú legatã cu corpul mumei sale, în câtu întrerupțiunea acestei desvoltare printr'unú mediu violinte care produce avortú (stîrpire), nu numai că omórá de sigur această ființă vie și fragetã, ci pune în cellu mai mare pericolú chiar și viața mumei, dîndu orí o mórte pripitã, sau nisce maladii cronice în organele genitale, în câtu vieța acestei persóne este, d'acum înainte, unú șirú de suferințe, și o esistență miserabilã.

Jurisprendența a îmbrãțișatú aceste rezultate ale medicinei și a declarat de crimã d'omucidú, orí ce acțiune directã sau indirectã care are tendința a atenta la vieța Embrionulu și a pune în pericol esistența mumei. Dar în tot timpul, crima, ca o ființă infernalã și nopturnã, n'a încetat a lucra în întunericú, și vai! n'a încetat chiar în dîilele nóstre a face victime din care, cea mai mare parte remîne ascunse, necunoscute mai nimulu. Eatã că sciința Naturei și aceia a dreptãței, trubue să uneascã forțele lorú, spre a persecuta cu tótã energia, acestú asasinatú îndoitú care este celú mai teribilú din tóte, fiind-cã mai nainte corrumpe și degradã pe care mai pe urmă il omórá, fiind-cã se presintã sub figura idóșã a ființei diabolice în Mithologia Indienã ce se numesce Visnu, care are tendința a despopula lumea și a lucra

în contra ideii eterne a creațiunei, care se formulã în sentința biblicã „Roditi-vã, înmulți-vã și umpleți pãmîntu“.

Trebue în fine să menționãmu aici ca unú tristú suvenir din legislațiunea secolorú feudale, că erau guverne care aũ cutețatú a se pune în loculú prevedinței, vrîndu a împedeca prin legi draconice, înmulțirea naturalã a unora clase de ómenii; se înțelege a unora clase de ómenii debili prin minoritate numericã; cãci, precum am dîsú mai sus, numai către cei debili, apãsãtorulú se permite a nu respecta drepturile umane. Atunci s'a vãduť tristulú spectacolú că s'a ordonat: că din câte-va clase se fie în tot d'auna numai atitea familii într'unú orașú, d'aceea nu s'a permis cãsãtoria acestor clase d'ómenii ca să nu treacã prin înmulțirea naturalã, mactimum numerulu hotãritú pentru ei prin lege, și numai dupe ce a omoritú și s'a stinsú o familiã, s'a putut cãsãtori un altú individ spre a remplasa familia perduta. Avemú în Biblie un exemplu d'o asemenea legislațiune a lui Faraon regele Egiptulu, care a ordonatú și elú ca orí ce copilú nãscutú din semința lui Israil să fie înecatú în Nilú ca să nu se înmulțeascã acéstã seminție. Biblia ne dîce că Provedința divinã a pedepsitú pe Faraon tot prin mijlocul cu care a și pãcãtuitú; elú a înecatú copii în apã, apoi și elú a fostú înecatú cu toți ai sei în Marea Roșie. Dar guvernele feudale care aũ imitat în secolile medie legea Faraonicã, s'aũ înecatú și ele, dar nu printr'unú miracolú ca regele Egiptulu, ci prin mersulú naturalú al luminei și al ideii libertãței. Da, marele sóre al libertãței care s'a suit pe orizontulú lumei la sfîrșitul secolulu trecut și care a creat un catechismú al drepturilor omulu, elú a înecatú cu nimicire în tóte țerile civilizate aéstã lege barbarã, feudalã; apoi a venitú pe urmă și admirabilã sciința modernã numitã „Economia politicã“ și a probatú ignoranția stupida a acestor legislatori care s'aũ temutú de înmulțirea ómenilor în paguba societãței. Ea a probatú că în orí ce stat bine organizatú, chiarú cerșietorulu dupe ulițe, nu este o ființă absolut neutilã, absolut meprisabilã; că din contra, prin ideia libertãței, prin ideea desvoltãrei forțelor și activitãței ómenilor dupe voința lorú liberã și spontanã, fie care fi-

ință umană chiar estropiată (ciontă) poate se devie productivă și folositoare statului. Dar oricum, nu trebuie să uităm că fie care ființă umană este un sanctuarium, pe care trebuie să-l respecta, fiindcă elu este opulă cellu mai admirabil, cellu mai perfectu în creațiunea lumii; fiindcă elu pörte în sine o scintee divină „un chipu dumnezeescă“ cum dice Biblia. Într'adevăr, fiecare inimă umană este o lume morală înfinită, plină d'idei și de simsațiuni; și cine din noi, este în stare a măsura și a cânteri tôte lacrimile și speranțele care se petrecu în vieața unui cerșietorü! Cine din noi pöte să măsura tresaurile d'amor și de tandrete ferbinte care pătrunde peptulu părintiloru celor mai degradați de societate, în pre-

sinta copiiloru lorü! Cine pöte cuteza a se pune aici pe pämintü în locul Providencei și să ne strige: pînă aici și nu mai departe!“

Eacă marele și mingiitorele rezultate la care a ajunsu sciința omului, a drepturiloru sale și sciința Naturei în genere.

Dar dacă am đisü că temeren ómeniloru pedifobi (ce se teme d'a face copi) și a numitelorü legislatiuni faraonice contra înmulțirei ómeniloru pe pämintü, era și este o mare și singerósă greșală; cu totă acestea, cuestiunea înmulțirei ómeniloru este pentru generațiunile viitoare celle mai depärtate, o cuestiune fórte interesantă în sciințe, și o s'o tractămü în articolulu al treilea, în numerulu viitorü. B.

Păiagenulu Mygale.

Paiagenulü, formează în zoologie unü ordinü d'animale fórte interesante sub multe puncte de vedere, și ne propunemü a vorbi într'o di mai multü despre aceste animale în genere; acumü însă vomü descrie numai unü singurü genü de paiagenü esoticü (streinü) care s'a studiatü bine în timpulü nostru: asta este genulu numitü Mygale.

Acestü paiagenü este d'o singură colóre ócheșe, bätändü în negru, cu părü lungü, de mărimea ca de doe police, avindü picióre do mărimea de 3 police și mai gróșe la sfirșitü. Acestü páiagenü trăiesce în America, în Surinamü, Cayenne și Brasilia; acolo se ține în arbori seci, sau între petre, și face o țeseture în forma unü cilindru de lungimea de 2 police; în acestü cilindru, făcutü parcă de muselin finu, elu șede tötă dioa și părăsesce acestü locü nóptea, numai cândü începe a umbla după prada, adecă a goni insecte. Dar femela face și o altă țesetură de mărimea unei nucü, unde depune ouele ei care, (dupe d: Goudot) ajunge la numărü de 60 și 100. Femela face acestü cuibü lângă locuința ei și are o mare grije și viganție pentru dînsü, însă nu e adevărat aceea ce au đisü unii voiagiori că poiagena pörtă pretutindine acestü cuibü cu dînsa unde merge. Acestü animalü este în stare a ataca și o pasere mică (s. e. unü Colibri de mărimea unei musce) și îi suge sângele, dar și la ómeni, muș-

cătura lui produce o inflamațiune care, câte o dată, pöte să aibă urme periculóse. Dintr' acestü genü, trăiesce în sudulü Europei, adecă în sudulü Francei, în Spania și Corsica duoe specenumite Mygale cementaria și Mygale fodiens, care suntü mai mici de câtü cea precedente din America. Însă felulü trailului acestor páiageni Mygale din sudulü Europei, este fórte interesantü. Eacă ce racontă Sauvages în raportulü trailului Mygalei cementarie, dupe observațiunile sale făcute linge Montpellier;

„Acestü páiagenü, dice elü, își alege un locü repede unde apele ploii nu pöte să stea și al căruia tärimü este unü pämântü argilos fără petre și earbă. Acolo animalulü își sapă o grópa, avindü o adîncime de 1 sau 2 picióre și unü diametrü așia de mare în câtü elu se pöte învîrti acolo cu înlesnire; pe urmă căpțușesce grópe cu o țeseture fină și își face de diferite strate de pämântü lipite una de alta o ușe rätundă, bine potrivită la uverturea gropei care pöte s'o deschidă prin midloculü firelorü de mătase care suntü lipite cu unü căpătiiü pe partea de josü a ușei, și cu capätulü al doilea se află ficsați la fundulü gropei, unde se ține páiagenul, așteptîndü pradasa. În partea sa de sus, întocmai ca ușa este făcută pämântü care o încongióră, ca să nu o cunóscă cineva pe din afară. Dar ușa aceasta sta așia de rotundită bine și de potrivită pe gura

gropei, în câtă ună mesteră n'ar putea s'o facă mai bine. Prin greutatea ei înseși, așa cade peste grăpă și o astupă, însă vrîndă a deschide de culcușul lui, păiagenulă se sprijinesce în contra ușei și o ridică cu forță. Cândă am descoperit ușa și am vrută s'o ridică cu ună acū ;

Păiagenulă Mygale (Mygale cimentaria) în mărimea sa naturală.

dice Sauvages, am găsită o mare resistință, eram în mirare însă pe urmă am vădută printr'o crăpătură că cauza acestei resistințe era însuși păiagenu; căci l'am vădută fiind culcată pe fundul gropei, trăgîndă cu gura către sine legăturile ușei, ca să nu o deschidă; așa m'am luptat cu dînsu câteva minute; cândă ușa se rădiaca prin mine, când cădea jos prin trageroa pă-

ia genului, până când în urma când am biruită și am deschis-o atunci păiagenulă s'a retrasă într-o cufundare în culcușul lui; însă și mai tîrziu totu' d'auna, abia am începută a face ôre-care mișcare la ușa și îndată păiagenulă venea afară către mine, parcă vrea să apare cu forța, vatra lui; în fine, am stricată grôpa derămîndu' cu un cuțit malurile ei, atunci păiagenulă a eșit la lumină, însă mie s'a părut forțe ostenit, și abia a putute să se misce.

Sunt multe animale care au instinctul

cladirei și își fac culcușuri și galerii subterane; însă afară de păiagenulă Mygale și o pasere rimită Seba, nu găsim la nici un animal ca să și facă o ușa miscătoare, parcă cu bala-male, la culcușul sau cuibul lui. Dar păiagenulă face încă mai mult de cât paserea Seba, fiind că el apare intrarea ușei și dreptul domeniului se, în contra orî cărei invasiune străină. Eată un animal care apără cu tôte forța lui, doctrina de „neintervențiune streină.”

B.

Jocul (saltul și danșul) paserilor.

Este un fenomen cunoscut în regeul animale, cum că unele afecte precum bucuria, întristarea, mânia, spaima etc. cari ating mai mult spiritul de cât corpul, se manifestă de multe ori fără voia animalului, prin mișcarea membror corpului. Este de nsemnat că aceste mișcări, cari în joc sunt mai regulate, se observă într-o admirabilă armonie nu numai la om, ci și la animal, iar dintr'aceste, cu distincțiune la paseri. Așa se narază, despre Coccoșul roșiu de munte (Pipra Rubicola) cum că, adunându-se mai multe paseride d'acești soi, într'un loc spațios, fac acolo un cerc, un rond, și în întrul acest cerc, un individ de partea bărbătescă eșecută un fel de solo, car' după ce s'a ostenit acesta, intră altul în locu-i, și așa mai departe. Coccoșul selbatic (Tetrao urogallus), găinușia (T. bonasia, Bradișóra), Tetrao tetrica (un speciu de găinușia cu cîda bifurcată în virf) și Euphonia (Tringa pugnax) pîrtă între sine, pre timpul împerechiarei sexelor, resbîie întregi, adunându-se spre acest scop, cete întregi de aceste paseri, într'un spațiu mai amplu, unde bărbatusii se luptă doi câte doi, până la mîrte, era femelele se uită la ei cu îndeferință, ba une-ori chiar cu desfătare.

Dar este interesantă ceea ce împărtășese celebrul ornitolog Fr. W. Stetter în Fôia lunară a., Societății transilvane pentru științele Naturale, din Aprile a. tr., unde dice el, cum că a oservat în curtea sa nesce gînce, cari se petreceau pe nesce burueni de stiră (Amaranthus retroflexus) cum acele gînce, în număr de 50 capete, făceau, sub conducerea

unui gînsac bătrân, mai multe întorsături și erpuitore, fugându unele p'între altele, gîgăind și eșecutându un mazar formale. — Ce lucru curios! de vom admite, eum ca nobleția polonesă a învățat mazarul, danșul lor național, dela gînscele sale, după cum vrău unii naturalisti a admite, cum că mai multe arti se au învățat omeni dela animale, ca dela unele ce au fost mai de nainte create ca omul. Așa d. c. cum că arhitectura au învățat omeni dela castori și dela albine; înnotul dela rație și gînsce; structura navilor au luat dela forma corpului Lebedei (Cygnetus olor et C. musicus) precum și navigațiunea au învățat dela notul acestei paseri etc. Bine ar fi, decă ar învăța și vădule noastre dela vrabia văduvă (Fringilla vidua) a nu se mai însoți, cel pucînu afară din lege, cu nimenea, după mîrtea bărbatului lor.

Ci să ne întorcem erași la gînsacul d-lui Stetter. Domnialu dice că, acel gînsac mai avea încă datena de a eșecuta, pre mîncarea ce ise punea înainte, un joc tropitor, mai nainte de a se întinde la ea, ca să o mînce.

Dar cel mai frumos joc, dice D. Stetter, că l'a vădut eșecutîndul ună părechia de Cocori (Grus cinerea, grue în Transilv.) în curtea unu amic al se din Tartzal în Ungaria, dintre cari (cocori) bărbatusul alerga giurî împregiurul femelei, ivitându-o, ca și cum ar fi voit se-i facă ciudă, car femela se tienea mai mult pasivă și într'o pozițiune cochetă. Astă părechia de cocori, dice că, atatu era de îmblîndit, în cât la timpul mesei venia a mîndoi cocorii în casă, spre a li se da de mîncare.

Într'o demânétiă frumósă s'a vădută totu |
 dela acea părechiiă bărbatuşiiulă, făcându sărituri |
 comice, lăsându-se giosu şi ér' sculându-se, |
 bătându acumu cu una, acumu cu amîndoue a- |
 repile în giurulă femelei, pre cându acésta 'şi |
 manifesta, prin mişcarea capului, prin întórcerea |
 gătului şi baterea arepiloru, a sa bucuriă. Mai |
 târđiū, se apucará împreună şi esecutară unū |
 pas de deux elegantu. Acésta însă nu dură |
 multu, că-cî femela érá-'şi luă într'o parte, po- |
 siţiunea ei cochetátórie. Acestu jocu 'lu ur- |
 mară cocorii mai multu timpu, prin o continuă |
 alternaţiune, într'unu modu demnu şi plinu de |
 eleganţiă. — Oare cocorii cei mulţi, ce se află |
 pre la noi, mai în tóte curţile, nu s'arū putea |
 instrui printr'unu danţu-maisteru, şi apoi pu- |
 nîndu-li-se ună larvă în ciocu, se fiă conduşi |
 la vre-unu balu mascatū?

Io încă am observatū de multe-orî pe ra- |
 ţile mele, făcându nesce mişcări şi întorsături |
 fórte curióse, cu răţoiulū în frunte, după care |
 mai totū-déuna urma schimbarea timpului; ei ne- |
 fiindu io jucauşiū, săltătoriu seū mare danţătoriu, |
 n'am pututū compara aste mişcări cu nici unū felū |
 de jocu, saltu ori danţu, ci pòte de nu cumva |
 le-aşi fi comparatū cu a noua seū a decea fi- |
 gură din Românulū (în care jucăusii fugū îm- |
 pregiurū, unulū după altulū) jocu naţiionale din |
 Trausilvania, fără de a putea admite că astă fi- |
 gură, precumū nece joculū întregu, ar fi o imi- |
 taţiune de a răţoiilorū. **Simeon Michali.**

Profesor de Istoria Na-
 turale la gimnasiu din
 Craiova.

Despre parasitele care pricinnescū maladia grăului, secarū, ovăsului şi a porumbului[*].

Tótă lumea scie că porumbul, grîul şi se-
 cara sufferū când fac ceea ce se numesce tă-
 ciune; sū vedem dar că este acest tăciune care
 prăpădesce recoltele nóstre.

Este un felū de ciupercă parasitā pe care
 botanistiī o numesc Uredo şi Urens ce se desvoltă
 multū în paranchymul (ţessătura) vegetalelor
 superióre şi forméză într'insele un mycelium albū
 purtāndu un tubercul turtit a cărui facie aplicatā pe
 epidermul vegetalulū este acoperitā de sporange
 (teci) pline de corpusculi de diferite culori, ast-
 fel sunt cārbunele (Uredo Carbo) cu spori ce-
 nuşii avānd odóre puturósă, care atacā şi pră-
 pādesce graunţele cerealelorū. Rugina (Uredo
 limaris şi u. rubigo vera), care vegetéză sub
 epidermu foilor gramineelor, şi, alterînd func-
 ţiunea foilor, împedecā saū face să fie neper-
 fectā formaţiunea spicului.

Unii botaniştiī aū cređut că pintenul este o
 maladie a grāunţelşr pricinuitā de înţepătura u-
 nei insecte (Coléopterul Telephor melanur).
 De Candolle este primul botanist care a rapor-
 tat pintenul secarei la un genū din familia ciu-
 pereilor. Ellū a descrisū acéstā produţiune ca
 o specie a genului Sclerotium (S. clavus). Doc-
 torul Leveillé într'un memoriū asupra acestui

subiect (Ann. Soc. Lin. Paris t. 5. p 578, des-
 criere acéstā ciupercă parasitā ş'o numesce Spha-
 celie saū Spherie.

Astfel dar, după tóte cercetările sciinţifice,
 cārbunele secarei, numit pintene (ergot) ce sé-
 mână c'o produţiune cornósă se probā că nu
 este alt ceva de cât myceliumū parasit al unei
 Spherie care a cotropit flórea secarei, s'a sub-
 stituit (a luat locu) ovarului năbuşindu 'lū cândū
 acest mycelium este desvoltat se deslipesc du-
 pă plantā şi căđînd pe pāmînt întinde organele
 salle reproductóre.

Proprietăţile secarei pinate suntū fórte
 vătāmátóre şi daū locū la multa accidente grave.
 Pāinea care va fi fabricatā cu făinā de secarā
 pinate, în mare cuantitate, produce în óre
 care ţerri, unde acéstā produţiune este prea
 désă, maladii fórte grave alle cărorū simptome
 principale sunt: ameteală, convulsivni, gan-
 grena degetelorū şi mai cu seamā a estemi-
 tătilorū degetelor (numite falange şi orteliī în
 termenī sciinţifici), câte odatā chiar a mǎni-

(1) Acest articol tǎpărit în No. 5 în scribătorile pascilor
 se cǎrăbesc în din epinā, ceprinde atāt de multe
 greşeli în cît suntem siliţi alū reproduce din noū
 cu óre-care adăogiri.

lorū și a piciorilor, căderea unghiilor a părului și câte odată pricinuește chiar mórtea. Astă materie lucrează mai special asupra sistemului nersvosū; ear seria accidentelor ce provóca secara pintenată s'a numitū ergotism.

Se găsesce în autori un mare număr de relațiuni despre epidemiile ce a provocatū adesea, întrebuițarea secarei pintenată.

Pe lângă acéstă proprietate vătămătoare ea are și alta folositóre în Medicina Obstetrică. După un mare număr de experiența și de fapte clinice i s'a recunoscut o acțiune specială asupra uterusei (organul reproductoriū femeescū)

provocându'i contractiuni. Se întrebuițază dar ca să active lucrarea. facerei cândū este încetă, anevoe, din cauza slăbiciunei contractiunilor acestui organū. În Englitera, doctoriū H. Davies și Clark, au întrebuițat'o cei d'intăiū ca mare succesū. Acest din urmă chirurg în Bristol a publicatū trei observațiuni, în care profu saū făina de secară pintenată luatā în dosā de un gram într'unū pahar cu cėiū, a reușitū fórte bine casā termine facerea femeilorū la care astă lucrare încetase cu totulū prin lipsa durerilorū. Eacă o plantā otrăvitoare ca nutriment dar folositóre întrebuițată ca medicamentū. A.

Comunicațiuni științifici mici.

Ceva despre folosulū paserilorū în agricultură.

În timpul modernū, multe societăți științifice și agricole s'au ocupatū cu cuestiunea: dacă paserile suntū folositóre saū vătămătoare agriculturēi. Dupe unū studiu fórte serios în această importantă cuestiune, s'a arătat că era o mare eróre în timpurile de mai 'nainte a condamna vrabia, corbu, ciore și alte asemenea pasere la mórte sub cuvintā că stricū póme, și s'a probatū că, din contra, vieța acestor pasere trebuie să fie păsite câtū se póte, fiind preciose pentru agricultură; căci aceste pasere care se nutrescū cu insecte, mănāncū insectele vătămătoare agriculturēi. D'un asemenea mare folosū suntū unele pasere repitoare de nópte, precum boulū de nópte (*Strix bubo*) și alte spece din genul *Strix*, fiind că găsescū și mănāncū cioreci și sobolanī care se ține pe cāmpū și facū acolo stricaciuni. Dupe observațiunile D-lui White, o pereche de *Strix*, omóre într'o ȃi 150 ciorici și șobolanī de cāmpū.

Apoi și multe din paserile care ne înveșlescū cu cānteculū lorū armonios, suntū și forte folositore cāmpiilorū și grădinilorū nostre fiindū că mănāncū fluturi de nopte care facū acolo atitea stricaciuni mari. Și dacă câte odatā aceste pasere avea și ele poftā la vr'o pomā plăcute, să nu fimū prea egoiști și nu trebuie să le pedepsimū indatā cu morte pentru acestea, ci să facemū cu bucurie acestū micū sacrificiū, numai ca să ne scape d'o pagubā multū mai mare. D. Florent-Prévost a arătat marele folosū

ce'l avém din Rindunele în privința aacestea; căci în stomace de 18 rindurele care le a omoritū cu timpū dela 15 Aprilie până la 29 Augustū, dinsulū a găsitū rămășițe de 8690 insecte; apoi câtū de mare aū trebuitū să fie dauna (pagube) agricolă, produse prin aceste 8690 insecte, e învederatū, dacă socotimū că unele dintre aceste insecte (s. e. carabușulū din luna lui Maiū, *Melolontha Vulgaris*) suntū așia de roditóre în câtū o femele face până la 70, 100 și 130 de oue productóre de insecte vătămătoare din care unele omiđi, precum omida ce se numește *Pyrala* și care se ține pe vițe, este atita de rea în câtū un singur individ stricā 100 pinā la 150 bobe de strugarī. Așia dar putem acum să ne închipuim câtū folosū ni a făcut aceste 18 rindunele care ne a păsitū de nenumeróse progeniture de acelle 8690 insecte vătămătoare. Dar ce recunoscința a dat omulū acestor paseri bine făcătoare? — Ie a omorit. Ore n'are dreptū fabulistulū când ȃice „le symbole des ingrats, n'est point le serpent, c'est l'homme.“

(simbolul nerecunoscinței, nu e șarpele, ci omulū).
Ciorecile cantatorie în Kina. Office-rii de la espedițiunea franceză de la Kina, aū raportatū că esiste acolo nisce cioreci care cāntā așia de bine ca privigitorile la noi. Apoi fiindū că lucrurile din Kina (*Chinoiserie*) suntū acumū în mode, trebuie să ne asteptāmū a vedea curindū în salónele nostre colivie cu cioriceī cāntătoare de la Kina. B.